

Глібко Сергій Васильович

кандидат юридичних наук, доцент, директор

НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України

ORCID: 0000-0003-3398-9276

ІНФРАСТРУКТУРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розглянуто сутність та виокремлено основні елементи інфраструктурного забезпечення фінансування суб'єктів інноваційної діяльності. Доведено актуальність його розвитку. Проаналізовано обсяги державної фінансової підтримки в інноваційній сфері в Україні на основі Державного реєстру інноваційних проєктів. Обґрунтована потреба розвитку та вдосконалення правової бази інфраструктурного забезпечення фінансування суб'єктів інноваційної діяльності.

Ключові слова: інфраструктурне забезпечення, фінансування, суб'єкт інноваційної діяльності, інноваційний проєкт, державний реєстр, фінансова підтримка.

Hlibko Serhii

*PhD in Law, Associate Professor, Head of the Scientific and Research Institute
of Providing Legal Framework for the Innovative Development of NALS of Ukraine*

INFRASTRUCTURE PROVISION OF FINANCING OF SUBJECTS OF INNOVATIVE ACTIVITY

The essence was considered and the main elements of infrastructural provision of financing of subjects of innovative activity were highlighted. The relevance of its development has been proven. The volume of state financial support in the innovation sphere in Ukraine was analyzed based on the State Register of Innovation Projects. There is a well-founded need for the development and improvement of the legal framework for infrastructural provision of financing of subjects of innovative activity.

Keywords: infrastructure provision, financing, subject of innovative activity, innovative project, state register, financial support.

Згідно зі Стратегією розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року [1] слабо розвинута інноваційна інфраструктура є одним з основних

бар'єрів розвитку інноваційної діяльності в Україні. До інноваційної інфраструктури відносять тих юридичних осіб, які надають фінансові, юридичні, інформаційно-комунікативні, консалтингові, маркетингові, освітні та інші послуги із забезпечення інноваційної діяльності (абз. 7 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про інноваційну діяльність» [2]). Водночас фінансова й інституційна спроможність української держави є обмеженою [1], а особливої уваги потребує створення елементів інфраструктури, які будуть надавати фінансову підтримку винахідникам і стартапам [1].

Інфраструктурне забезпечення фінансування суб'єктів інноваційної діяльності включає не лише фінансові установи (як приватні так і державні), але й сукупність механізмів та інструментів, які сприяють залученню, розподілу й ефективному використанню фінансових ресурсів для реалізації інноваційних проектів. До елементів інфраструктурного забезпечення фінансування слід віднести державні та приватні програми підтримки (зокрема гранти), платформи з краудфандингу, краудінвестингу, інструменти фінансової аналітики, а також установи, що надають підтримку в розробці бізнес-планів, фінансових моделей, стратегій фінансування, здійснюють фінансовий аудит суб'єктів інноваційної діяльності та оцінюють інвестиційні ризики.

Розвиток інфраструктурного забезпечення фінансування в інноваційній сфері є важливим завданням підтримки економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності країни. Якщо діяльність фінансових, аудиторських і консалтингових установ регулюється в Україні, то інші механізми залучення та використання суб'єктами інноваційної діяльності фінансових ресурсів або відсутні, або працюють в умовах недосконалого законодавства.

Основними державними інституціями, що забезпечують фінансову підтримку суб'єктів інноваційної діяльності в Україні є [3-4]: Фонд розвитку інновацій (Український фонд стартапів) [5]; Державна інноваційна фінансово-кредитна установа [6]; Фонд розвитку підприємництва [7]. Натепер для інноваторів пропонується такі програми підтримки інноваційної діяльності [4]: програма державної підтримки «доступні кредити 5-7-9 %», програма «Україна:

сталі інновації у ланцюжку створення вартості в біоенергетиці», експериментальний проект щодо надання на конкурсних засадах фінансової підтримки стартапам в Україні, у тому числі в сфері інформаційних технологій.

Згідно з п.2 ст. 12 Закону України «Про інноваційну діяльність» державна фінансова підтримка реалізації інноваційного проекту надається лише за умови його державної реєстрації. Державна реєстрація інноваційних проектів і ведення Державного реєстру інноваційних проектів має здійснюватися відповідно до Порядку, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2003 р. № 1474 [8].

Аналіз Державного реєстру інноваційних проектів [9] показує, що починаючи з 2007 року по теперішній час в Україні зареєстровано лише 34 інноваційних проекти. Це дозволяє стверджувати, що з моменту створення цього реєстру фінансова підтримка суб'єктів інноваційної діяльності державою фактично не здійснювалася, тобто сегмент інфраструктурного забезпечення з державного фінансування працює вкрай неефективно. Однією з причин цієї проблеми може бути наявність адміністративних бар'єрів для підприємців під час отримання ними державної фінансової підтримки на інноваційну діяльність.

Таким чином, правова база щодо інфраструктурного забезпечення фінансування суб'єктів інноваційної діяльності потребує розвитку та вдосконалення, зокрема у сфері спрощення дозвільних і погоджувальних процедур для отримання суб'єктами господарювання державної підтримки, а також розробки та впровадження правових норм для нових механізмів залучення та використання суб'єктами інноваційної діяльності фінансових ресурсів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року : схвалено розпорядженням КМУ від 10 липня 2019 р. № 526-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-p#Text>.
2. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.08.2002 р. № 40-IV

(із змінами). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.

3. Інституції, що забезпечують підтримку інноваційної діяльності. Міністерство економіки України. Департамент інвестицій, інновацій та інтелектуальної власності. 14.03.2023. URL : <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9e09cb5a-4c6e-4bc2-8445-4a4e1ebdbd76&title=Institutsii-SchoZabezpechuiutPidtrimkuInnovatsiinoiDiialnosti>.

4. Програми підтримки інноваційної діяльності. Міністерство економіки України. Департамент інвестицій, інновацій та інтелектуальної власності. 14.03.2023. URL : <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=becc6fc5-aa0a-4712-ac98-928855c59be5&title=ProgramiPidtrimkiInnovatsiinoiDiialnosti->.

5. Український фонд стартапів. URL : <https://usf.com.ua/>.

6. Державна інноваційна фінансово-кредитна установа. URL : <https://sfii.gov.ua/>.

7. Фонд розвитку підприємництва. URL : <https://bdf.gov.ua/>.

8. Про затвердження Порядку державної реєстрації інноваційних проектів і ведення Державного реєстру інноваційних проектів : Постанова КМУ від 17 вересня 2003 р. № 1474 (із змінами). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1474-2003-п>.

9. Державний реєстр інноваційних проектів. URL : <https://mon.gov.ua/nauka/innovatsiyna-diyalnist-ta-transfer-tekhnologiy/innovatsiyni-proekti/derzhavniy-reestr-innovatsiynikh-proektiv>.

REFERENCES

1. Strategy for the development of the sphere of innovative activity for the period until 2030: approved by the order of the Cabinet of Ministers of Ukraine, No. 526 (2019, July 10). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-p#Text> [in Ukrainian].

2. Law of Ukraine on innovative activity, No. 40-IV (2002, August 4) (as amended). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text> [in Ukrainian].

3. Ministry of Economy of Ukraine. Department of Investments, Innovations and Intellectual Property. (2023, March 14). Institutions providing support for innovative activities. Retrieved from: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9e09cb5a-4c6e-4bc2-8445-4a4e1ebdbd76&title=Institutsii-SchoZabezpechuiutPidtrimkuInnovatsiinoiDiialnosti> [in Ukrainian].

4. Ministry of Economy of Ukraine. Department of Investments, Innovations and Intellectual Property. (2023, March 14). Programs to support innovative activities. Retrieved from: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=becc6fc5-aa0a-4712-ae98-928855c59be5&title=ProgramiPidtrimkiInnovatsiinoiDiialnosti-> [in Ukrainian].

5. Ukrainian startup fund. Retrieved from: <https://usf.com.ua/> [in Ukrainian].

6. State innovative financial and credit institution. Retrieved from: <https://sfii.gov.ua/> [in Ukrainian].

7. Entrepreneurship Development Fund. Retrieved from: <https://bdf.gov.ua/> [in Ukrainian].

8. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine on approval of the Procedure for State Registration of Innovative Projects and Maintenance of the State Register of Innovative Projects, No. 1474 (2003, September 17). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1474-2003-П> [in Ukrainian].

9. Ministry of Education and Science of Ukraine website. (2024). State register of innovative projects. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/nauka/innovatsiynadiyalnist-ta-transfer-tekhnologiy/innovatsiyni-proekti/derzhavniy-reestr-innovatsiynikh-proektiv> [in Ukrainian].